

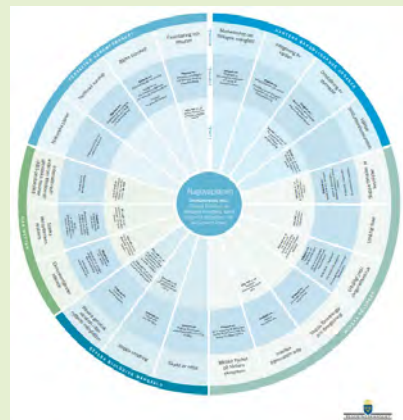

Naturrestaureringsförordningen

Daniel Gustafson, NRF-samordnare, 2026-10-02

Länsstyrelsen
Örebro län

- Konventionen om biologisk mångfald (CBD) 1992
- CBD:s strategiska plan

- EU:s strategi för biologisk mångfald (del av "EU:s gröna giv")
- EU:s Art- och habitatdirektiv 1992
- EU:s skogsstrategi, 2021
- **EU-förordning om restaurering av natur 2024**

- Agenda 2030

- Sveriges miljömål

EUs strategi för biologisk mångfald

Till 2030:

- Strikt skydd
 - 30 % skydd av landytan inklusive inlandsvatten
 - 30 % skydd av havet
- Gynnsam bevarandestatus
 - Ingen försämring i bevarandetrender och -status för livsmiljötyper och arter
 - Av dem som inte har gynnsam bevarandestatus ska 30 % ha positiv utveckling innan 2030

Illustration: Jonas Lundin.

Länsstyrelsen
Örebro län

Varför NRF?

- Europas natur är på **kraftig tillbakagång**, och mer än 80 procent av livsmiljöerna är i dåligt skick.
- **Nuvarande åtgärder räcker inte** för att nå upp till krav i art- och habitatdirektivet och internationella åtaganden.
- **Enbart skydd räcker inte** – för att vända förlusten av biologisk mångfald behöver natur **återställas** i hela EU, både i skyddade områden och utanför.

Källa: Naturvårdsverket. Illustration: Tobias Flygar/ Studio Flygar.

Länsstyrelsen
Örebro län

Vad är NRF?

- EU-förordning = lag.
- Förordningen trädde i kraft 18 augusti 2024.
- Tidsatta och bindande mål som gäller alla medlemsstater i EU.
- Förordningen ingår som en del i arbetet enligt EU-kommissionens Strategi för biologisk mångfald 2030.

Det övergripande målet med förordningen är en natur som återhämtar sig, blir tålig för förändringar och rik på biologisk mångfald. Det ska ske genom att bevara och återställa ekosystem, livsmiljötyper och livsmiljöer för listade arter.

Länsstyrelsen
Örebro län

Hur?

- Förordningen anger **syfte och mål** för vad som ska uppnås, samt hur det ska **mätas och rapporteras**.
- De bindande målen gäller både **restaurering** av områden där tillståndet inte är gott, och **återskapande** av livsmiljötyper i de fall arealen är otillräcklig.
- Detaljer om hur målen ska uppnås beslutas av varje enskilt medlemsland
→ **nationella restaureringsplaner**

Källa: Naturvårdsverket. Illustration: Tobias Flygar/ Studio Flygar.

Länsstyrelsen
Örebro län

Mål och krav

Övergripande:

- **2030:** åtgärder för 20 % av landområden och 20 % av havsarealen
- **2050:** åtgärder för alla ekosystem som är i behov av restaurering

Etappmål:

- Bindande och tidsatta

Kontinuerlig förbättring och icke-försämring

- Öka arealer av livsmiljötyper och livsmiljöer för arter

Källa: Naturvårdsverket. Illustration: Tobias Flygar/ Studio Flygar.

Länsstyrelsen
Örebro län

Kort sammanfattning över alla artiklar i förordningen

- **Kapitel I Allmänna bestämmelser Art 1–3**

- Syfte, unionsomfattande mål, geografiskt tillämpningsområde och definitioner

- **Kapitel II Restaureringsmål och restaureringsskyldigheter**

- Art 4–5 Mål för restaurering av livsmiljötyper och livsmiljöer för listade arter

- Art 6–7 Undantag för energiproduktion och försvar

- Art 8–13 Strömmande vatten, urban miljö, jordbruksmark, skog, trädplantering

- **Kapitel III Nationella restaureringsplaner**

- Art 14–19 Utarbetande av den nationella restaureringsplanen, dess innehåll, Kommissionens bedömning av planen, översyn av planen m.m.

- **Kapitel IV Övervakning och rapportering**

- Art 20–21 Övervakning och rapportering

- **Kapitel V Delegerade akter och genomförandeakter**

- Art 22–24 Reglerar Kommissionens befogenheter

- **Kapitel VI Slutbestämmelser**

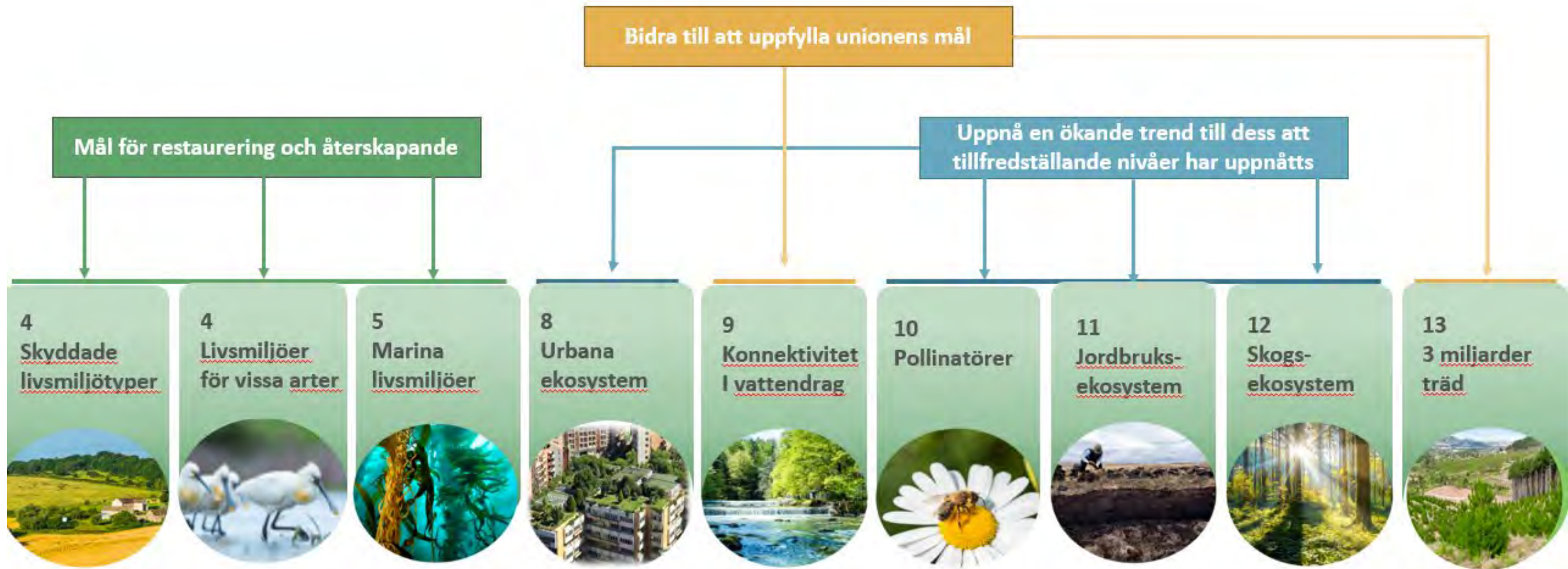
- Artikel 25 ändrar artikel 7.8 i EU-förordning 2022/869 avseende projekt av allmänintresse ur energipolitisk synvinkel. Artikel 26–28 reglerar översyn, tillfälligt upphävande och ikraftträdande av förordningen.

Källa: Naturvårdsverket. Illustration: Tobias Flygar/ Studio Flygar.

Länsstyrelsen
Örebro län

Artikel 4

Land- kust och sötvattenekosystem

- **Livsmiljötyper** i art- och habitatdirektivet.
I hela landskapet!
- 89 livsmiljötyper i Sverige
- Etappmål för att nå **gynnsam referensareal**
 - Till 2030 minst 30 %
 - Till 2040 minst 60 %
 - Till 2050 100 %

Källa: Naturvårdsverket. Illustration: Tobias Flygar/ Studio Flygar.

Gynnsam referensareal

- **Gynnsam referensareal** – Den areal som behövs av en viss livsmiljötyp för att säkerställa att livsmiljötypen och dess typiska arter ska finnas kvar och vara livskraftiga på lång sikt.
- Om ett land inte har tillräckligt av en livsmiljötyp för att motsvara referensarealen behöver de arbeta med att **återetablera** livsmiljötypen.

Illustration: Jonas Lundin.

Gynnsam referensareal

- För samtliga livsmiljötyper förutom hävdade gräsmarker har referensarealer för Sverige hämtats från rapporteringen av artikel 17 i art- och habitatdirektivet år 2025.
- För **skogliga** livsmiljötyper rapporteras faktisk areal av livsmiljötyperna vid Sveriges EU-inträde 1995 som gynnsam referensareal → 37 994 km².

Vilka är behoven?

- Utredning av ekologiska behov i livsmiljöer i skogen (NV 2024) → ca 66 000 km²
- Grundar sig i "historisk baseline" på 20 % av "ursprunglig" area
- Formellt skyddad skogsmark 2025 → 26 851 km² (ca 14 000 km² produktiv skog)
- Örebro län är 8542 km², Norrbottens län 97 972 km²

Artikel 4

Land- kust och sötvattenekosystem

- **Livsmiljötyper** i art- och habitatdirektivet. I hela landskapet!
- 89 livsmiljötyper i Sverige
- Etappmål för att nå **gynnsam referensareal**
 - Till 2030 minst 30 %
 - Till 2040 minst 60 %
 - Till 2050 100 %
- Etappmål för restaurering till **gott tillstånd**
 - Till 2030 minst 30 %
 - Till 2040 minst 60 %
 - Till 2050 minst 90 %

Källa: Naturvårdsverket. Illustration: Tobias Flygar/ Studio Flygar.

Artikel 4

Land- kust och sötvattenekosystem

- **Arter** i art- och habitatdirektivet
- 174 arter i Sverige
- Förbättra livsmiljöer (kvalitet och kvantitet)

Källa: Naturvårdsverket. Illustration: Tobias Flygar/ Studio Flygar.

Artikel 8

Urbana ekosystem

- Jämfört med 2024, ingen förlust av
 - Grönområden
 - Trädtäckning
 - I fastställda ekosystemområden (14.4)
- Från 2031
 - Ökande trend
 - Till dess tillfredställande nivå uppnått

Ökande trend till dess att
tillfredställande nivåer har uppnått

Källa: Naturvårdsverket. Illustration: Tobias Flygar/ Studio Flygar.

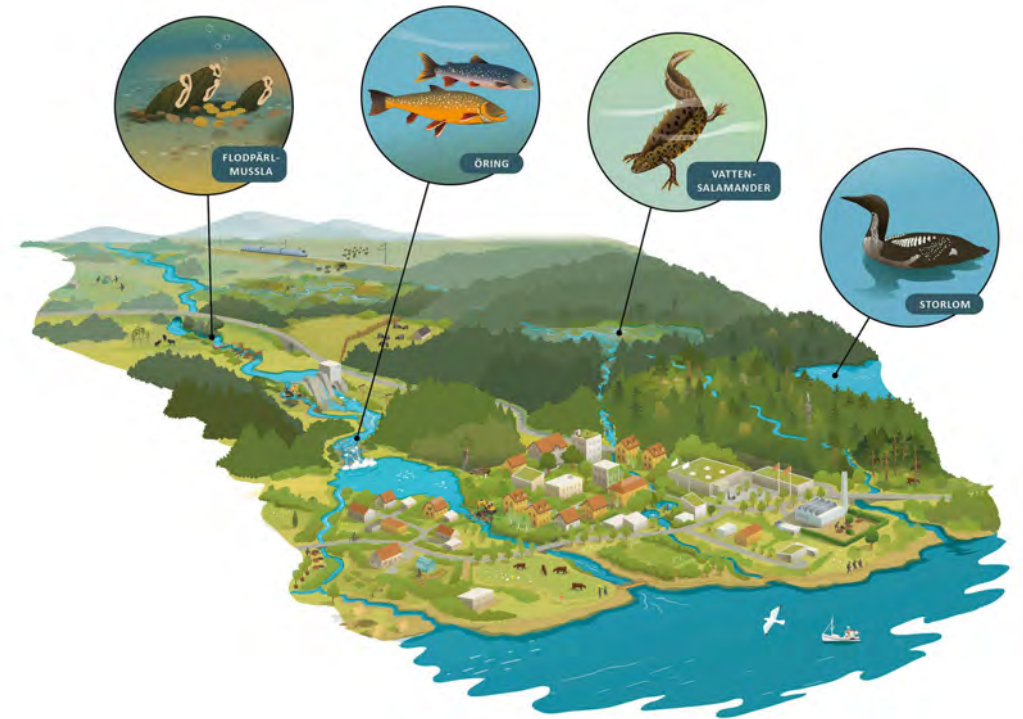

Länsstyrelsen
Örebro län

Artikel 9

Vattendrag och svämplan

- Avlägsna artificiella barriärer i vattensystem
- Minst 25 000 km ska återställas till fritt flödande tillstånd inom EU till 2030
- Åtgärder intill vattendragen för naturliga översvämningsmiljöer

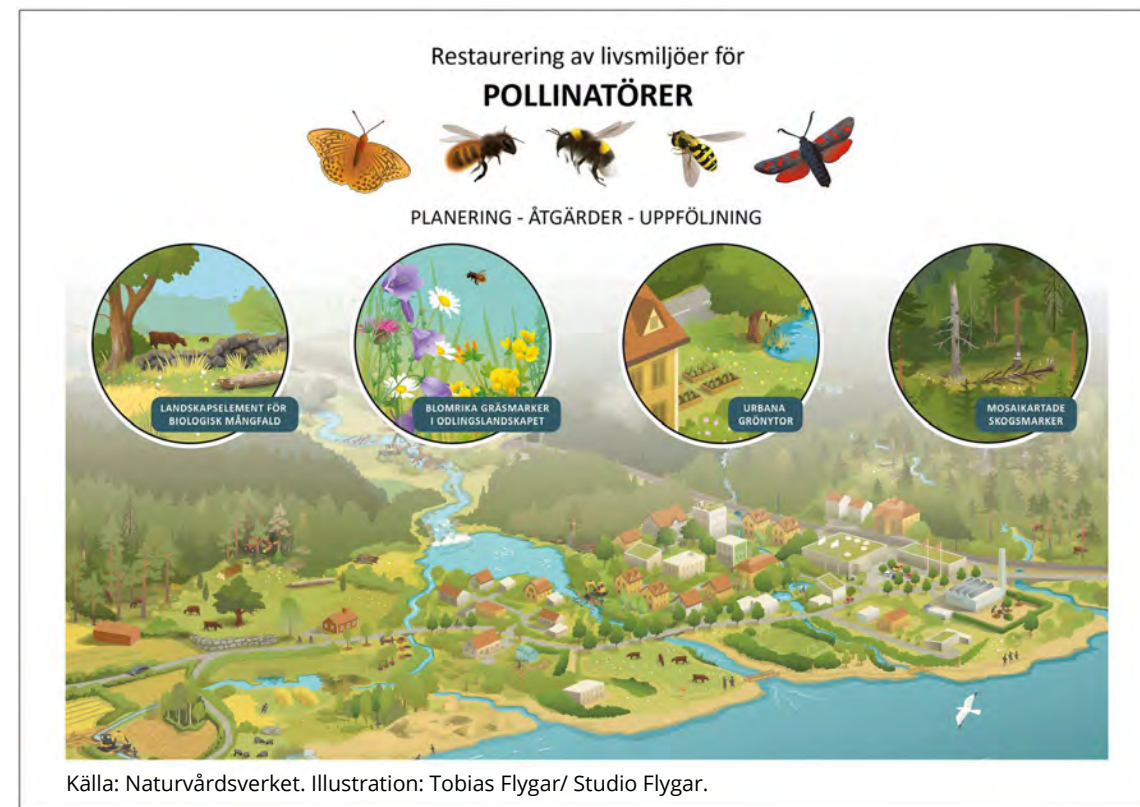

Ökande trend till dess att
tillfredställande nivåer har uppnåtts

Artikel 10

Öka populationer av pollinatörer

- Vända minskning av populationer av pollinatörer senast 2030
- Uppnå ökande trend mot tillfredsställande nivåer
- EU-gemensam metod för övervakning av pollinatörer

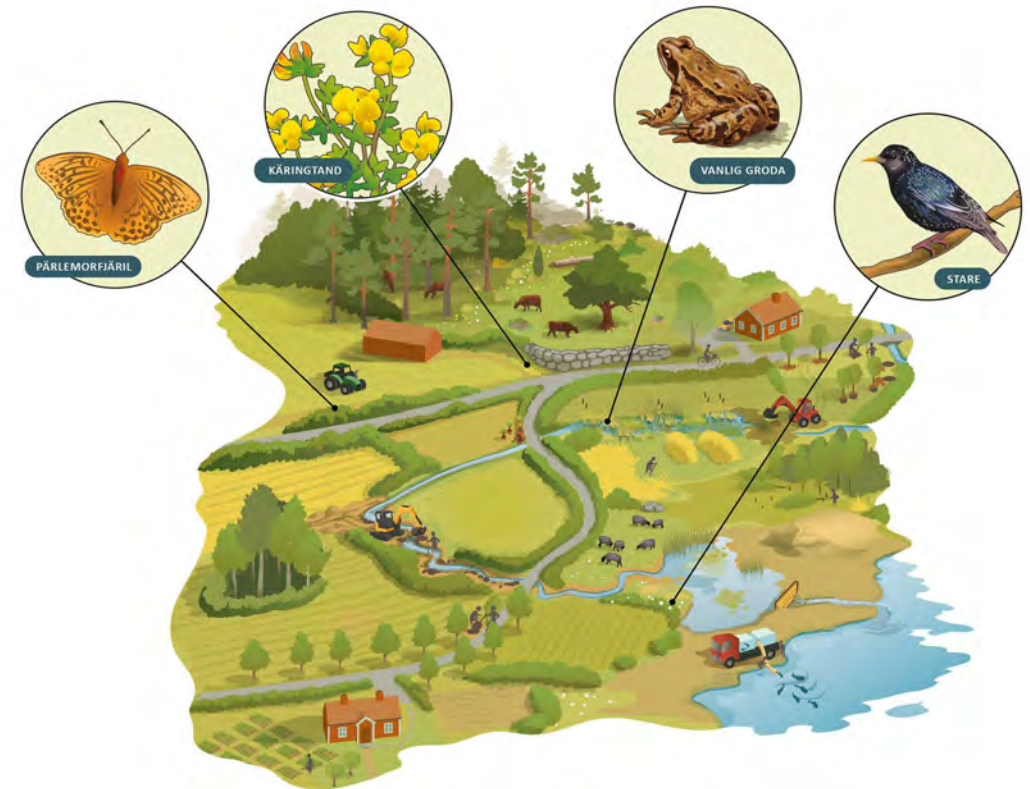
Länsstyrelsen
Örebro län

Ökande trend till dess att
tillfredställande nivåer har uppnåtts

Artikel 11

Restaurering av jordbruksekosystem

- Öka populationer av vanliga jordbruksfåglar
- Välj två av tre förbättringsområden:
 - Index för gräsmarksfjärilar ska öka
 - Andel jordbruksmark med landskapselement ska öka
 - Lager av organiskt kol i mineraljordar på åkermark ska öka
- Dränerade torvmarker ska återställas och återvätas

Källa: Naturvårdsverket. Illustration: Tobias Flygar/ Studio Flygar.

Länsstyrelsen
Örebro län

Artikel 13

Plantering av ytterligare tre miljarder träd

- Plantering av tre miljarder träd

MapMyTree

Illustration: Mikael Holmberg.

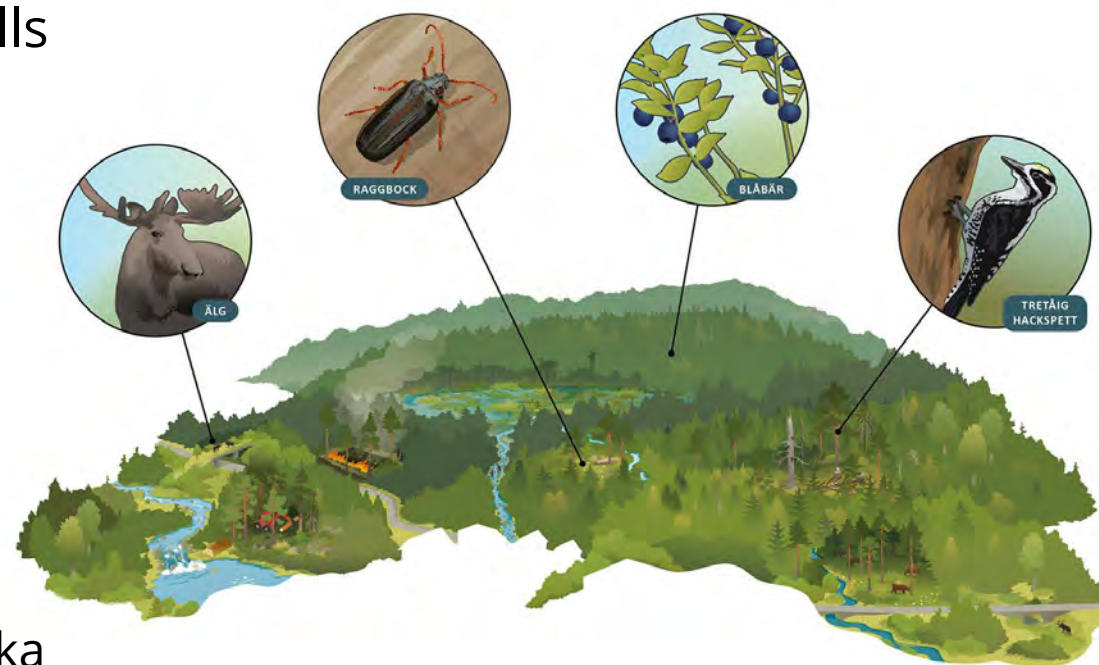

Ökande trend till dess att
tillfredställande nivåer har uppnåtts

Artikel 12

Restaurering av skogsekosystem

- Öka populationer av vanliga skogsfåglar tills tillfredsställande nivå uppnåtts
- Välja sex av sju förbättringsområden:
 - Stående död ved
 - Liggande död ved
 - Andel skogsmark med olikåldrig struktur
 - Skoglig konnektivitet
 - Lager av organiskt kol
 - Andel skogsmark som domineras av inhemska trädslag
 - Trädartsblandning

Länsstyrelsen
Örebro län

Nationell restaureringsplan

- Vad behöver göras för att nå målen i förordningen?
- Regeringsuppdrag till myndigheter september 2024
- Inte utöver "miniminivå" i förordningen
- Förslag redovisades till regeringen **26 februari 2026**
- **3 september 2026** utkast från regeringen till EU-kommissionen
- 6 månader för EU att komma med synpunkter
- Fastställs **september 2027** efter EUs granskning
- Rapportering till EU 2028 och 2032

2026-02-18

Ärendenummer:
NV-07136-24
SKS 2024/3425
SJV 4.3.17-01324/2025
HaV 2024-003726
BV 7132/2024

Bilaga 1 Förslag till nationell restaureringsplan i EU:s gemensamma format

Förslag till nationell
restaureringsplan och
författningsändringar till
följd av EU-förordning om
restaurering av natur

[Förslag till nationell restaureringsplan
och författningsändringar till följd av EU-
förordning om restaurering av natur](#)

Länsstyrelsen
Örebro län

Nationell restaureringsplan

Fyra huvudsakliga tematiska områden

- Områdesskydd
- Restaurering
- Utveckling av styrmedel
- Kunskapsuppbyggande åtgärder

Källa: Naturvårdsverket. Illustration: Kjell Ström.

Länsstyrelsen
Örebro län

Nationell restaureringsplan

39 åtgärdspaket:

- Övergripande – 7 åtgärdspaket
- Skog – 5 åtgärdspaket
- Jordbruk – 7 åtgärdspaket
- Våtmarker – 5 åtgärdspaket
- Sjöar och vattendrag – 6 åtgärdspaket
- Marina miljöer – 4 åtgärdspaket
- Urbana miljöer – 2 åtgärdspaket
- Övriga land- och kust – 3 åtgärdspaket

Källa: Naturvårdsverket. Illustration: Kjell Ström.

Länsstyrelsen
Örebro län

Nationell restaureringsplan

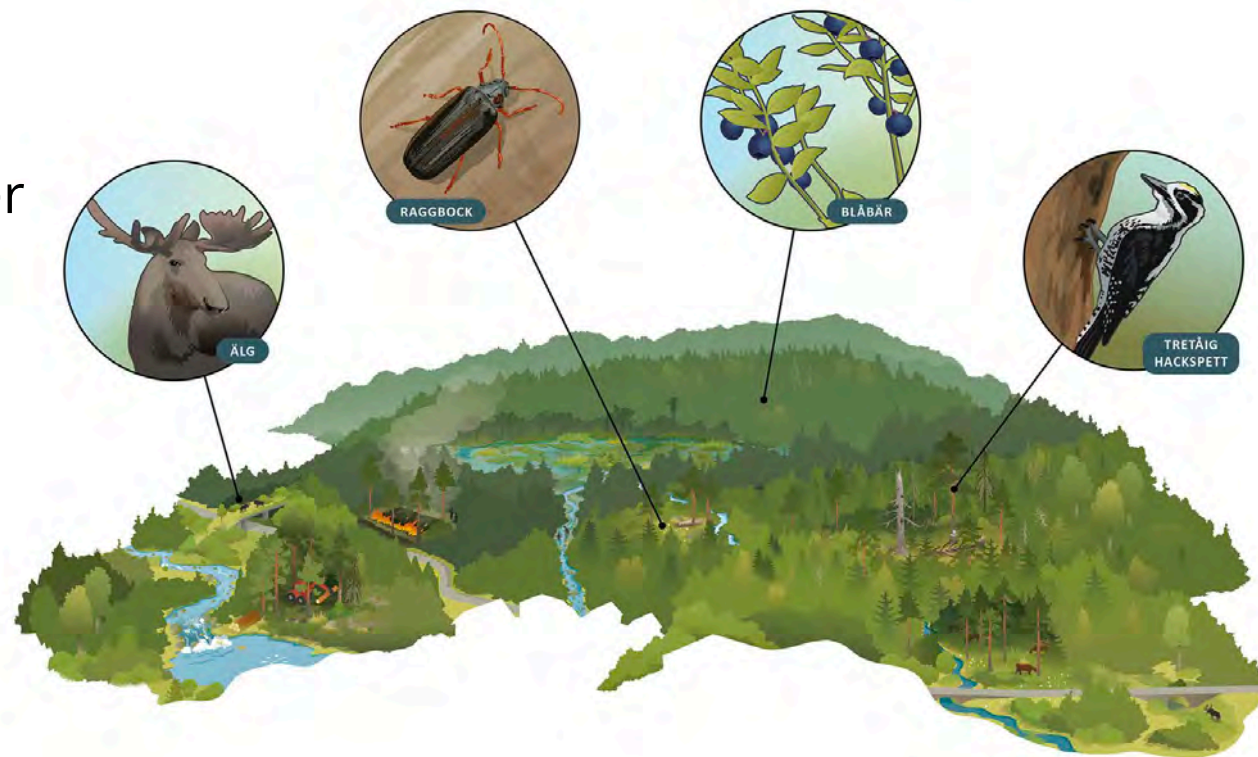
Skogen fram till 2030

1. Fortsatt arbete med **formellt skydd** – enligt pågående arbetssätt
 2. Fortsatt **naturvårdande skötsel** av formellt skyddade och frivilligt avsatta skogar – enligt pågående arbetssätt och i överenskommelse med markägare
 3. Fortsatt **kunskapsuppbyggande** för att bidra till måluppfyllelsen för skogliga livsmiljötyper och skogsekosystem – med utgångspunkt i befintliga inventeringssystem, metoder och underlag för bedömningar
 4. Fortsatt **tillämpning och vid behov utveckling av styrmedel** för att stödja arbetet med att nå förordningens mål för de skogliga livsmiljötyperna – enligt nuvarande arbetssätt och vid behov utveckla befintliga regler och arbetssätt
35. Uppskalning av befintliga insatser om ytterligare medel tillförs

Exempel på behov i skogen

- Passiv restaurering (fri utveckling)
- Naturvårdsbränning
- Återvätning av tidigare dikade marker
- Återställning av flödesregimer
- Reducering av oönskade träd
- Heterogenisering av bestånd och skapande av död ved
- Veteranisering av träd
- Plantering
- Stängsling mot viltbete

Vad gör vi redan idag?

- En tjänst på länsstyrelsen för att samordna och starta upp arbetet med NRF
- Intern samordning och utreda behov av extern samordning
- Uppdrag 2026-2027 att kartera livsmiljötyper i alla skyddade områden (prio Natura 2000-områden)
- Handlingsplan för grön infrastruktur
- Skötsel och restaurering inom skyddade områden
- Våtmarksrestaurering
- Betesrestaurering och småbiotoper i odlingslandskapet
- ...

Illustration: Jonas Lundin.

Länsstyrelsen
Örebro län

**Keep up the
good work!**

Länsstyrelsen
Örebro län

Tack!

Länsstyrelsen
Örebro län